

JAUME BARTUMEU CASSANY
President de Socialdemocràcia i Progrés d'Andorra

Sense rumb i sense cap

Un naufragi institucional i democràtic

Llegia aquest estiu unes reflexions de l'any 2012 del filòsof francès Jean-Claude Monod, professor a l'École Normale Supérieure de París i autor de l'assaig *Qu'est ce qu'un chef en démocratie*, publicat a les edicions Seuil.

Explica Monod que hi ha una tradició de cap en democràcia que ens ve de la democràcia grega antiga. Aristòtil distingeix el cap, autoritat temporal d'un ciutadà, sobre un fons d'igualtat, de l'autoritat de l'amo d'esclau o del rei.

Més endavant Rousseau assenyalà que el cap republicà és aquell que no es pren pas per un amo i senyor perquè sap que es troba sota la llei. No és la llei per damunt la llei.

Ja en el segle XX el sociòleg Max Weber va plantejar que probablement el carisma polític ja era un dels pocs canals d'expressió dels dominats enfront de les potències impersonals econòmiques –els mercats– o tecnocràtiques.

A diferència d'un règim autoritari o monàrquic, en els quals el poble no té cap opció de triar, d'escollir, la qüestió del carisma dels governants es planteja necessàriament en un marc democràtic, en el qual la selecció dels dirigents, mitjançant el vot de la ciutadania, s'assenta en la percepció de les qualitats humanes.

Diu Jean-Claude Monod que el retrat del bon governant no ha canviat gaire des de les primeres democràcies.

A la Grècia antiga, Pèricles feia referència a les qualitats d'orador i a la capacitat d'anticipar i de proposar una acció col·lectiva, el

que se'n diria “una intel·ligència de les situacions”.

Tal com escriu J.C. Monod, “el cap” democràtic no neix solament del resultat electoral sinó que “ha de protegir els més desafavorits, fer avançar els drets i ésser portador d'una idea de la justícia”.

També explica que la noció de “virtut pública” plantejada per Montesquieu suggereix una ètica en la qual el dirigent serveix el comú en lloc de servir-se'n.

Martí aplica el que Todorov en diu una “tirania neoliberal”, i ens en vol presoners

---

L'objectiu del “Govern dels millors” és obeir les instruccions que els arriben de Madrid

---

Aquestes reflexions ens poden servir de ben segur davant el deversall d'improperis que ens va dedicar el cabdill Martí el dia de Meritxell.

Toni Martí es va presentar, la primavera del 2011, amb un color taronja que prometia portar “el Govern dels millors”. Cinc anys i escaig després, és una opinió general que són incapaços de marcar un rumb. No saben on van ni, menys encara, on volen portar el país, per incompetents i per no tenir un altre objectiu que sobreviure a les onades de les

instruccions que els arriben de la capital d'Espanya.

Pateixen de miopia en l'espai i en el temps. Són incapaços de fer res més que fixar-se en l'interès propi immediat i en el curt termini. Com escriu l'economista francès Daniel Cohen, “l'home moral abandona la sala quan entra l'*Homo economicus*”.

Quan l'eficient formació de polítiques públiques i la qualificació i l'honestetat dels seus representants fallen, la clàssica proesa aristocràtica del Govern dels millors cau per terra.

Toni Martí aplica –i ens en voldria fer presoners– el que Tzevtan Todorov defineix com la tirania neoliberal. Una tirania que “es caracteritza per una concepció de l'economia com a activitat completament separada de la vida social, que ha d'escapar al control polític”.

Per això el Govern d'Antoni Martí no respecta l'article 50 de la Constitució defugint constantment el control del Consell General i menystenint sense miraments les preguntes i demandes d'informació dels consellers generals. Amb el vistiplau obediènt de la Sindicatura.

Andorra va saltant, com pot, les onades, sense rumb i sense un cap que sàpiga on va ni on vol portar el país i amb un Consell General desaparegut en el naufragi institucional.

El desafiament i alhora el compromís que tenim al davant és fer avançar la igualtat i aconseguir aturar la subordinació de la política a alguns interessos econòmics.